

Rechtsvormen

Hoofdstuk 9

9.1

- a Een juridische ofwel wettelijke vorm van een organisatie.
- b – Eenmanszaak
– Vennootschap onder firma
– Besloten vennootschap
– Naamloze vennootschap
– Vereniging
– Stichting
- c De gekozen rechtsvorm heeft gevolgen voor:
– wie aansprakelijk is voor de schulden van de organisatie;
– wie de leiding heeft.

9.2

- a Een rechtspersoon is geen mens maar een organisatie die net als een mens rechten en plichten heeft.
- b – Besloten vennootschap
– Naamloze vennootschap
– Vereniging
– Stichting

9.3

- a Eigen mening leerling.
- b – Om een bedrijf te starten, moet je aan veel regels (formaliteiten) voldoen.
– Een bestaand bedrijf heeft zijn bestaansrecht bewezen; veel nieuwe ondernemingen mislukken na korte tijd.
– Als je een nieuwe onderneming start, moet je een klantenkring opbouwen. Bij overname van een bestaand bedrijf neem je vaak ook de klanten mee van de vorige eigenaar.

9.4

a Je kunt vrij simpel een eenmanszaak beginnen. Bij andere rechtsvormen worden meer wettelijke eisen gesteld.

$$b \quad \frac{37.000 - 38.000}{38.000} \times 100\% = -2,6\% \text{ (dus een daling van 2,6\%)}$$

c Aantal eenmanszaken 2003: 72% van 38.000 = 27.360
2005: 78% van 37.000 = 28.860

$$\frac{28.860 - 27.360}{27.360} \times 100\% = 5,5\%$$

9.5

a Een vennootschap onder firma is een organisatie waarin twee of meer personen zijn overeengekomen onder een gemeenschappelijke naam een bedrijf uit te oefenen.

- b – Je kunt bij belangrijke beslissingen eerst met elkaar overleggen.
– Meer eigenaren kunnen meer eigen vermogen inbrengen om de zaak te financieren.
– Specialisatie is mogelijk: de taken kunnen op basis van ieders kwaliteiten worden verdeeld.
– De continuïteit is beter gewaarborgd dan bij een eenmanszaak.

c Een schuldeiser kan elke vennoot volledig aansprakelijk stellen (ook privé) voor het totale bedrag van de vordering op de vof. Dit heet hoofdelijke aansprakelijkheid.

9.6

a Als er geen onderlinge afspraken zijn gemaakt over de winstverdeling, geldt de wettelijke regeling. De winst wordt dan naar evenredigheid van het ingebrachte eigen vermogen verdeeld. Een vennoot die geen vermogen maar arbeid inbrengt, wordt dan gelijk gesteld met degene met het laagst ingebrachte vermogen.

b Floor ontvangt evenveel als Iris die (het kleinste) vermogen van € 100.000 heeft ingebracht.
De winstverdeling luidt dan:

$$\text{Frauke: } \frac{\text{€ } 120.000}{\text{€ } 120.000 + \text{€ } 100.000 + \text{€ } 100.000} \times \text{€ } 96.000 = \text{€ } 36.000$$

Iris en Floor krijgen elk:

$$\frac{\text{€ } 100.000}{\text{€ } 120.000 + \text{€ } 100.000 + \text{€ } 100.000} \times \text{€ } 96.000 = \text{€ } 30.000$$

9.7

- a – Beide zijn vennootschappen waarvan het eigen vermogen verdeeld is in aandelen.
 - Beide organisaties bezitten rechtspersoonlijkheid.

- b **nv**
 - aandelen (meestal) aan toonder
 - aandelen vrij verhandelbaar
- b **bv**
 - aandelen op naam
 - aandelen beperkt verhandelbaar

9.8

- a Een onderneming wordt dan tegen haar zin overgenomen door een andere onderneming. Die andere onderneming koopt dan zoveel aandelen van de over te nemen onderneming dat ze het in die onderneming voor het zeggen krijgt.
- b Door certificaten (van aandelen) uit te geven. Certificaten hebben geen stemrecht en dus ook geen inspraak in het te voeren beleid van de onderneming.

9.9

- a Raad van Commissarissen.
- b Toezicht houden op de werkzaamheden van de directie en haar van advies voorzien.
- c De Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
- d – directie benoemen
 - statuten wijzigen
 - besluiten nieuwe aandelen uit te geven
 - de winstverdeling en de jaarrekening vaststellen
- e De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor de schulden van de nv/bv. Een nv/bv is rechtspersoon en dus zelf als organisatie aansprakelijk voor betaling van de schulden.

9.10

Ronaldinho wordt door de aankoop van aandelen mede-eigenaar van de nv waarvan hij als voetballer zelf werknemer is.

9.11

- a – balans
 - winst-en-verliesrekening
 - toelichting op beide stukken

- b – Aandeelhouders kunnen door middel van de jaarrekening zich een oordeel vormen over het gevoerde beleid.
 - Kredietverschaffers (schuldeisers) en afnemers die (nog) geen zaken met de onderneming doen, kunnen uit een jaarrekening opmaken of de financiële positie voldoende vertrouwen biedt om in de toekomst zaken met de onderneming te doen.
 - Werknemers en vakbonden zullen in de financiële resultaten geïnteresseerd zijn in verband met looneisen en werkgelegenheid.

- c De jaarrekening van grotere nv's/bv's moet door een onafhankelijke deskundige, een registeraccountant, worden gecontroleerd of deze geen (belangrijke) onjuistheden bevat.

9.12

- a Een nv/bv is wettelijk verplicht haar financiële gegevens openbaar te maken bij de Kamer van Koophandel (iedereen kan daar deze gegevens inzien).

- b Nee, middelgrote en grote nv's en bv's moeten meer financiële gegevens bekendmaken dan kleine nv's en bv's.

9.13

	Eenmanszaak	Vof	Nv	Bv
Scheiding van leiding en eigendom	nee	nee	ja	ja
Rechtspersoon	nee	nee	ja	ja
Aansprakelijkheid van de eigenaar	met zaak- en privé-vermogen	met zaak- en privé-vermogen	nee	nee
Bestuurders verzekerd voor sociale werknemerswetten	nee	nee	ja*	ja*
Verplicht startkapitaal	nee	nee	€ 45.000	€ 18.000
Verplicht om jaarrekening te publiceren	nee	nee	ja	ja
Soort belasting	inkomstenbelasting	inkomstenbelasting	vennootschapsbelasting	vennootschapsbelasting

* Directeuren-grootaandeelhouders zijn niet verzekerd voor de sociale werknemersverzekeringen. Hiervan is sprake als een directeur meer dan 50% van de aandelen bezit.

9.14

- a Een vereniging is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen die een bepaald doel willen verwezenlijken.
- b – ANWB: hulp verlenen aan automobilisten en motorrijders.
 – Vereniging Eigen Huis: belangen behartigen van huiseigenaren.
 – Consumentenbond: opkomen voor de belangen van de consument.
- c Ja. Alleen mag de winst niet onder de leden worden verdeeld, maar moet ten goede komen aan het doel van de vereniging.
- d Een formele vereniging is in tegenstelling tot een informele vereniging, opgericht bij notariële akte en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Bestuurders kunnen dan niet meer persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor betaling van de schulden van de vereniging.

9.15

- a Een stichting is een rechtspersoon zonder leden die met behulp van een vermogen een bepaald doel wil bereiken.
- b – Stichting Greenpeace: ijvert voor het behoud en herstel van het milieu waarin we leven.
 – Stichting Vluchteling: hulp verlenen aan vluchtelingen uit derdewereldlanden.
 – Stichting Wakker Dier: opkomen voor het welzijn van dieren in de bio-industrie.
- c Bij een vereniging hebben leden inspraak in het te voeren beleid van de bestuurders via de Algemene Ledenvergadering. Bij een stichting bestaat zo'n orgaan niet. Het bestuur van een stichting hoeft geen rekening en verantwoording aan anderen af te leggen.
- d – Men heeft de doelstelling van de stichting bereikt.
 – Er is onvoldoende geld om de doelstelling te verwezenlijken.

9.16

- a Een overheidsinstelling dient dan bij de overheid haar plannen in met het daarbij horende kostenplaatje. De overheid bekijkt dan welke plannen mogen worden uitgevoerd en hoeveel geld daarvoor ter beschikking wordt gesteld (het budget).
- b Via lumpsumfinanciering.

9.17

	Subsidies	Giften	Contributies	Lenen	Verkoop producten
Vereniging	x	x	x	x	
Stichting	x	x		x	
Winkel				x	x

Vermogensmarkt

Hoofdstuk 10

10.1

- a** De vermogensmarkt is een abstracte markt omdat het bij een vermogensmarkt gaat om de vraag naar en het aanbod van vermogen. Dit vindt niet op een bepaalde plaats en op een bepaald tijdstip plaats.
- b** Concrete markt zoals de effectenbeurs, een consumentenmarkt, een veemarkt, een automarkt voor tweedehands auto's, een lapjesmarkt.
- c** *Rekening-courantkrediet:*
- geen onderpand
 - kortlopend
 - verstrekt door een bank
 - interestpercentage is hoog
- Hypothecaire lening:*
- op onderpand van een onroerende zaak
 - langlopend
 - verstrekt door een bank of een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds
 - interestpercentage is relatief laag (door het beperkte risico dat de kredietverschaffer loopt)
- d** € 5.000 - € 2.700 = € 2.300
- e** Omdat de marktrente lager is dan het rentepercentage van de obligatielening zijn beleggers bereid om meer dan € 500 voor zo'n obligatie te betalen.
- f** Obligatieleningen hebben een looptijd van vele jaren. Aan het eind van de looptijd krijgt de obligatiehouder het uitgeleende bedrag terug van de onderneming. De obligatiehouder kan eerder over zijn geld beschikken door de obligatie(s) via de effectenbeurs te verkopen. De aandeelhouder krijgt zijn geld uitsluitend terug door het aandeel via de effectenbeurs te verkopen aan een andere belegger.
- g** Bij een onderhandse lening is slechts één geldgever, bij een obligatielening zijn het er vele (elk voor een relatief klein bedrag).

10.2

- a** Pensioenfondsen en levensverzekeringsmaatschappijen.
- b** Institutionele beleggers ontvangen grote bedragen aan premies die betaald worden om een pensioenuitkering te verkrijgen als men 65 wordt of om een uitkering te krijgen vanaf (of op) een bepaalde leeftijd of bij het overlijden van een persoon op wiens leven een levensverzekering is afgesloten. De ontvangen premies beleggen de institutionele beleggers onder meer door leningen te verstrekken (onderhandse en hypothecaire leningen).
- c**
- Er is sprake van een rechtstreeks contact tussen geldgever en geldnemer. Doordat er geen gebruik wordt gemaakt van een bank, zijn er kostenvoordelen.
 - Over de leningsvoorwaarden kan worden onderhandeld.
 - Betaling van rente en aflossing verloopt eenvoudig en is daardoor goedkoop.
 - Voordeel voor de geldnemer: het rentepercentage is in het algemeen iets lager dan bij een obligatielening.
- d** De spaarder neemt het risico van een wisselend inkomen. Als een belegger bijvoorbeeld in aandelen belegt, dan is de vergoeding die een aandeelhouder krijgt (het dividend) afhankelijk van de winst die de nv maakt: geen winst, geen dividend. Bovendien loopt de aandeelhouder het risico dat de (koers)waarde van de aandelen daalt.
- e**
- Een beleggingsfonds heeft deskundigen in dienst.
 - Omdat het beleggingsfonds in verschillende ondernemingen belegt, wordt het risico voor de individuele belegger gespreid.
 - Door in een beleggingsfonds te beleggen, besparen particulieren zich veel tijd en moeite om zelf een goede belegging voor hun geld te zoeken.
- f** Ondernemingen investeren als zij kapitaalgoederen (gebouwen, machines, voorraden enzovoort) kopen. Als hiervoor het eigen vermogen (bijvoorbeeld de gereserveerde winst) niet toereikend is, moeten zij lenen. Als de marktrente op dat moment hoog is, is dat voor hen een nadeel.
- Van beleggen is sprake als particulieren of ondernemingen proberen met het geld dat men 'over' heeft een opbrengst te verkrijgen door aandelen, obligaties, onroerende zaken en dergelijke te kopen. Als de marktrente hoog is, is het voor beleggers voordelig leningen te verstrekken.

10.3

- a Institutionele beleggers, beleggingsfondsen, ondernemingen, de overheid.
- b Door haar geld voor een langere periode vast te leggen, kan zij een hogere opbrengst verkrijgen dan wanneer zij haar geld bijvoorbeeld op een spaarrekening zou plaatsen.
- c Het krediet is voor langer dan een jaar, het is dus lang krediet.
- d Ja, Petra kan de obligaties altijd na vijf jaar verkopen, ook al is de looptijd van de staatsobligaties dan nog niet verstreken.
- e Obligaties lopen het risico van koersdaling. Als het algemene rentepercentage (de marktrente) stijgt, worden de obligaties die een lager rentepercentage geven, minder gewild, waardoor de koerswaarde van deze obligaties daalt.
Daarnaast heeft Petra te maken met de waardevermindering van het geld. Als Petra na vijf jaar haar geld terugkrijgt, is het geld in de loop van die vijf jaar minder waard geworden door prijsstijgingen (inflatie): de koopkracht van haar geld is dus gedaald.
Ten aanzien van rente en aflossing loopt Petra geen risico: we mogen ervan uitgaan dat de staat altijd de rente en aflossing zal betalen.

10.4

- a Als er veel vraag naar vermogen is bij een gelijkblijvend aanbod, zal de prijs op de vermogensmarkt (het rentepercentage) stijgen. Als er veel aanbod is van vermogen bij een gelijkblijvende vraag, zal de prijs dalen. Het samenspel van vraag en aanbod op de vermogensmarkt bepaalt dus de marktrente.
- b Op de geldmarkt wordt kortstondig tijdelijk vermogen verhandeld en op de kapitaalmarkt permanent en langdurig tijdelijk vermogen.
- c
 - Als de onderneming over vermogen beschikt dat zij niet nodig heeft voor andere bestemmingen.
 - Als het rentepercentage op de kapitaalmarkt daalt, wordt de oude lening afgelost met behulp van vermogen dat de onderneming ter beschikking heeft of met behulp van een nieuw te sluiten lening tegen een lager rentepercentage.
- d Hoewel rekening-courantkrediet in principe dagelijks opzegbaar is, heeft het een permanent karakter omdat het vaak stilzwijgend wordt verlengd.

- e** Als de koper eerst betaalt en pas daarna de verkoper aan zijn verplichtingen voldoet (de koper betaalt vooruit).
- f** Op de openbare kapitaalmarkt kan elke vermogensverschaffer beleggen: de openbare kapitaalmarkt is vrij toegankelijk voor elke belegger. Dit is niet het geval op de onderhandse kapitaalmarkt.
- g** *Onderhandse lening:*
- Geldgever en geldnemer hebben rechtstreeks contact.
 - Over de leningsvoorwaarden kan worden onderhandeld.
 - Betaling van rente en aflossing is eenvoudig en dus goedkoop.
 - De verstrekker kan zijn geld niet eerder terugkrijgen dan na het verstrijken van de looptijd van de onderhandse lening.
- Obligatielening:*
- Er is geen rechtstreeks contact.
 - De leningsvoorwaarden worden vooraf bekendgemaakt.
 - Om de rente en aflossing te betalen, wordt de bank ingeschakeld (de bank verzilvert bijvoorbeeld de coupons van de obligatiehouders).
 - De obligatiehouder kan voor het verstrijken van de looptijd zijn geld terugkrijgen door zijn obligatie via de effectenbeurs te verkopen aan een andere belegger.
- h** Een belegger die op de effectenbeurs een obligatie koopt die meer rente geeft dan de marktrente, is bereid voor de obligatie meer te betalen dan de nominale waarde.
- i** Een uitgifte van obligaties waarbij het niet mogelijk is om openbaar op de emissie in te schrijven (deze obligaties kunnen dus niet door iedereen gekocht worden; men plaatst deze obligaties uitsluitend bij institutionele beleggers).

10.5

- a** Een onderhandse lening heeft een looptijd van een aantal jaren (en dus niet van vier maanden).
- b** Een onderhandse lening geeft een hogere opbrengst dan een spaarrekening bij de bank.
- c** Institutionele beleggers.
- d** Onderneming Hertog kan het bedrag van € 50.000 tijdelijk beleggen door aandelen of obligaties te kopen.

- e – De vergoeding voor het ter beschikking stellen van het geld: bij obligaties is dat de interestopbrengst en bij aandelen is dat het dividend.
 - Koerswinst als de aandelen/obligaties voor een hoger bedrag verkocht worden dan het aankoopbedrag.
- f Aandelen en obligaties staan op de effectenbeurs genoteerd zodat onderneming Hertog wijzigingen in de waarde van de aandelen/obligaties dagelijks kan volgen.

10.6

- a Een beleggingsfonds heeft deskundigen in dienst die ernaar streven het risico te spreiden door aandelen te kopen van veel nv's. Voor de aankoop van aandelen in een beleggingsfonds, betaal je maar één keer kosten. Als je zelf in aandelen wilt beleggen en je wilt het risico spreiden, moet je meer fondsen kopen. Voor elk fonds betaal je apart kosten. Als je een niet zo groot bedrag tot je beschikking hebt, wordt het bedrag dat je aan kosten betaalt naar verhouding erg hoog.
- b Bij reclame voor beleggingsfondsen en dergelijke worden vaak 'gouden bergen' beloofd, terwijl over het risico nauwelijks wordt gesproken. De zin 'In het verleden behaalde resultaten geven geen garantie voor de toekomst' geeft aan dat wel degelijk een risico aanwezig is, ook al heeft een fonds in het verleden goed gepresteerd.

10.7

- a Alleen leden van de Vereniging van de Effectenhandel: banken en commissionairs.
- b Bij een limietorder geeft de belegger een maximale koopprijs of een minimale verkoopprijs op. Bij een market order is er geen limiet (dus geen maximumprijs voor een kooporder of een minimumprijs voor een verkooporder).
- c Het risico dat de order niet wordt uitgevoerd omdat de prijs niet binnen de limiet valt.
- d – Om een groter eigen vermogen te verkrijgen om de vereiste investeringen te kunnen financieren.
 - Voor het verkrijgen van een grotere naamsbekendheid en status.
 - Om een betere handelbaarheid van de aandelen te verkrijgen (de aandelen van beursgenoteerde ondernemingen zijn gemakkelijker handelbaar).
 - Om te 'cashen': de eigenaren van een onderneming die naar de beurs gaat, kunnen hieraan flink verdienen.

- e – Toekomstverwachtingen: afhankelijk van de toekomstverwachtingen nemen de vraag naar en het aanbod van de aandelen van de betreffende nv toe of af en daarmee de koers van de aandelen.
 - Fusie of overname: een mogelijke fusie met een andere onderneming of de overname door een andere onderneming hebben effect op de koers van de aandelen.
 - Nationale en internationale (economische) ontwikkelingen kunnen effect hebben op de koers van de aandelen.
 - Rentestand: door een daling van de rentestand is beleggen in leningen minder aantrekkelijk en gaan beleggers meer beleggen in aandelen waardoor de aandelenkoersen stijgen.
- f Dit is de graadmeter van de Nederlandse effectenmarkt. Zij geeft weer hoe de prestaties zijn van de 25 meest verhandelde fondsen in Nederland en hoe de stemming op de beurs is.
- g Dit wordt bepaald door de beurswaarde (marktkapitalisatie) van het fonds. De beurswaarde is gelijk aan het aantal in omloop zijnde aandelen vermenigvuldigd met de actuele beurskoers van het aandeel.
- h De DowJones-index.

10.8

- a De kans dat Philips failliet gaat is aanzienlijk kleiner dan dat Jan het niet bolwerkt. Als je let op het risico zou Els in aandelen Philips moeten beleggen, temeer omdat Jan de vrachtauto in onderpand moet geven aan de bank.
- b Jan lost af in tien jaar in gelijke bedragen per jaar. Het duurt dus tien jaar voordat Els het bedrag van € 80.000 volledig terug heeft. De aandelen Philips kunnen dagelijks worden verkocht. Els zou ook wat dit betreft de voorkeur moeten geven aan beleggen in aandelen Philips.
- c Voor € 80.000 kan zij kopen: $\frac{€ 80.000}{€ 25} = 3.200$ aandelen Philips.
- d Philips keert gemiddeld € 1 dividend per jaar per aandeel uit.
Dat is van het aankoopbedrag: $\frac{€ 1}{€ 25} \times 100\% = 4\%$.
Dat is een laag rendement.
- e Jan belooft haar 7% rente per jaar. Dat is veel meer dan de 4% van Philips.
- f Wanneer rente en aflossing niet op tijd worden betaald, kan de bank de vrachtauto verkopen om op die manier het nog verschuldigde bedrag alsnog te ontvangen.

10.9

- a 180 aandelen à € 50 = € 9.000.

De aankoopkosten bij de Rabobank zijn:

- vast bedrag	€ 8,50
- 0,65% van € 5.500 =	€ 35,75
- 0,4% van (€ 9.000 - € 5.500) =	€ 14
	<hr/>
	€ 58,25

- b De aankoopkosten bij de Postbank bedragen:

- vast bedrag	€ 6
- 0,45% van € 6.750 =	€ 30,38
- 0,35% van (€ 9.000 - € 6.750) =	€ 7,88
	<hr/>
	€ 44,26

10.10

- a Henderson HF Sterling Bond.
- b Henderson HF Sterling Bond.
- c Schroder ISF Italian Equ A.
- d Bij een riskant fonds is de kans groter dat het toekomstig rendement lager of zelfs negatief is.
- e Nee, praktisch alle rendementen zijn over een tijdsperiode van een jaar negatief.